

4

Διάβασε το παρακάτω κείμενο.

Μιλά για ένα μικρό παιδί, τον Ασημάκη, που αποφάσισε να ακολουθήσει τον Κολοκοτρώνη και να πολεμήσει μαζί του.

Το μήνυμα του Κολοκοτρώνη

Κείνη την ώρα ξέφυγε από το πλάι της μάνας του κι ο μικρός Ασημάκης. Κανείς δεν το πήρε είδηση πως ακολουθούσε, **στερνός**, τον Κολοκοτρώνη...

Όταν ο Γέρος έδωσε προσταγή να ταμπουρωθούνε στους Μύλους κι έκανε επιθεώρηση στο στρατό του, είδε μπροστά του, σε μια στιγμή, και τον Ασημάκη.

– Τι θέλει αυτό το βυζασταρούδι στ' ασκέρι μου; είπε. Ποιος το 'φερε εδώ, παιδί πράμα;

– Μονάχος μου ήρθα, είπε ο Ασημάκης με θάρρος.

– Να κάμεις τι; Δεν το ξέρεις πως πάμε για πόλεμο;

– Τ' άκουσα που το 'πες. Γι' αυτό ήρθα. Δεν ήθελα να 'μαι **κιοτής**. Δε μας κάλεσες όλους;

– Εγώ, ορέ, κάλεσα τους άντρες, είπε γελώντας ο Κολοκοτρώνης, όχι τα μωρά.

– Είπες πως τα ρυάκια γεμίζουν τον ποταμό κατεβαίνοντας απ' τα βουνοπλάγια.

Ένα ρυάκι δεν παίρνει στο δρόμο του ό,τι βρει;

– Μωρέ, ετούτος έχει μυαλό, είπε με το κέφι του το αιώνιο ο Γέρος. Και δε μου λες τ' όνομά σου;

– Ασημάκη με λεν.

Ο Κολοκοτρώνης πήγε να ξεμακρύνει, μα τ' αγόρι τον έπιασε απ' το γιλέκο.

– Καπετάνιο!

– Τι είναι ορέ Ασημάκη;

– Δε θα μου δώκεις εμένα ντουφέκι;

– Ντουφέκι, ορέ Ασημάκη, δεν έχω στο μπόι σου, μα δε γίνεται ο πόλεμος μόνο με ντουφέκια.

Έλα μαζί μου κι έχω δουλειά να σου δώσω.

Σοφία Μαυροειδή-Παπαδάκη, «Το μήνυμα του Κολοκοτρώνη»

Γιατί ακολούθησε ο Ασημάκης τον Κολοκοτρώνη;

Τι ζήτησε ο Ασημάκης από τον Κολοκοτρώνη;

Γιατί ο Κολοκοτρώνης δεν έδωσε ντουφέκι στον Ασημάκη;

Από το προηγούμενο κείμενο αντίγραψε **στο τετράδιό σου** τι απάντησε ο Κολοκοτρώνης στον Ασημάκη, όταν ο μικρός τού ζήτησε ντουφέκι, και μάθε να το γράφεις **σωστά**.

- 5 Στο κείμενο που μόλις διάβασες υπάρχουν δύο λέξεις με **μπλε** γράμματα. Διάβασε τις προτάσεις που περιέχουν αυτές τις λέξεις. Ένωσε την κάθε λέξη με αυτό που νομίζεις ότι σημαίνει.

στερνός

δειλός

κιοτής

τελευταίος

Για να βρεις και άλλες συνώνυμες λέξεις, πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** στη σελίδα 40 και κάνε την **άσκηση 2**. Συνέχισε με την **άσκηση 3**.

- 6 Μετά τη γιορτή του σχολείου για την 25η Μαρτίου, η Χαρά ξεκίνησε με τους γονείς της για τα Καλάβρυτα. Στο δρόμο κοιτούσε το χάρτη. Κοίταξέ τον μαζί της και βοήθησέ τη να βρει:

- Πού είναι τα Καλάβρυτα;
- Ποιο δρόμο πρέπει να ακολουθήσουν, για να πάνε με το αυτοκίνητο από την Ακράτα στα Καλάβρυτα;
- Από πού ξεκινά το τρενάκι που πηγαίνει στα Καλάβρυτα;
- Ποιο βουνό είναι στο χάρτη;

Το τρενάκι αυτό το λένε και «οδοντωτό», επειδή οι σιδηροδρομικές γραμμές του έχουν «δόντια», για να μπορεί να σκαρφαλώνει στο βουνό.

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

Στο χάρτη αυτόν υπάρχουν διάφορα σύμβολα. Αν καταλάβεις τι σημαίνουν, θα μάθεις τι μπορώ να δω και να κάνω αυτές τις μέρες στα Καλάβρυτα.

Για να σε βοηθήσω, σου δίνω μερικά στοιχεία: αρχαιολογικός χώρος, μοναστήρι, σκι.

Στα Καλάβρυτα η Χαρά μπορεί:

1.
2.
3.

Φέρτε στην τάξη χάρτες για διάφορα μέρη της Ελλάδας. Χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα πρέπει να πάρει ένα χάρτη, να βρει όλα τα σύμβολα και να προσπαθήσει να καταλάβει τι σημαίνουν. Ζωγραφίστε τα σε ένα χαρτί του μέτρου και συγκρίνετέ τα με τα σύμβολα των υπόλοιπων ομάδων. Μοιάζουν τα σύμβολα που έχουν οι χάρτες; Γιατί;

7

Διάβασε τώρα μαζί με τη Χαρά μια σελίδα από τον τουριστικό οδηγό για τα Καλάβρυτα.

Καλάβρυτα

Τι θα δείτε: Ανηφορίζοντας προς τα Καλάβρυτα, συναντάτε το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου, που είναι χτισμένο μέσα στο βράχο σε μια μαγευτική τοποθεσία. Φτάνοντας στην ορεινή κωμόπολη, θα δείτε τον τόπο θυσίας των Καλαβρυτινών με το μνημείο της εκτέλεσης. Μπορείτε επίσης να επισκεφτείτε το ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, όπου ανάμεσα σε άλλα κειμήλια θα δείτε και το λάβαρο της Επανάστασης του 1821. Αν πάτε στο Πλανητέρο, θα δείτε τις πηγές του Αροάνιου ποταμού και τα πανέμορφα πλατάνια. Εκεί κοντά είναι και το ονομαστό Σπήλαιο των Λιμνών, με ωραίες λιμνούλες, σταλαγμίτες και σταλακτίτες. Αν σας αρέσει το σκι, επισκεφτείτε οπωσδήποτε το χιονοδρομικό κέντρο στο Χελμό. Για να φτάσετε στα Καλάβρυτα, μπορείτε να ακολουθήσετε την ασφαλτο και να θαυμάσετε το πανέμορφο τοπίο ή να πάρετε τον οδοντωτό σιδηρόδρομο, που ξεκινά από το χωριό Διακοφτό.

Τοπικές εκδηλώσεις

- ✓ **21 Μαρτίου:** Εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της απελευθέρωσης της πόλης από τους Τούρκους.
- ✓ **25 Μαρτίου:** Αναπαράσταση της ορκωμοσίας των αγωνιστών του 1821 στο ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας.
- ✓ **3 Δεκεμβρίου:** Μνημόσυνο των Καλαβρυτινών που εκτελέστηκαν το 1943.
- ✓ Κατάβαση του φαραγγιού του Βουραϊκού το Μάιο (ομαδική πεζοπορία).
- ✓ Εκδηλώσεις από το Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Χρήσιμα τηλέφωνα

Αστυνομία	26920 83333
Ο.Σ.Ε.	26920 82245
Δήμος	26920 82390
Χιονοδρομικό κέντρο	26920 82174
Νοσοκομείο	26920 82366

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά τα παρακάτω: μοναστήρι, χιονοδρομικό κέντρο, ασφαλτος, οδοντωτός σιδηρόδρομος.

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει

- ☀️ Ποια μέρη μάς προτείνει να επισκεφτούμε ο τουριστικός οδηγός; Βρες τα και σημείωσέ τα στο χάρτη της σελίδας 23.
- ☀️ Τι άλλες πληροφορίες μάς δίνει ο τουριστικός οδηγός;
- ☀️ Μοιάζει το κείμενο της σελίδας 17 για τις Μηλιές με το κείμενο της σελίδας 24 για τα Καλάβρυτα; Σε τι μοιάζουν;

Σε έναν τουριστικό οδηγό βρίσκουμε συνήθως τις παρακάτω πληροφορίες για ένα μέρος:

■ Πώς θα φτάσουμε σε αυτό το μέρος.	■ Πού μπορούμε να μείνουμε.
■ Τι μπορούμε να δούμε, ποια είναι τα αξιοθέατα της περιοχής.	■ Την ιστορία αυτού του τόπου.
■ Φωτογραφίες από την περιοχή.	■ Τα έθιμα των κατοίκων της περιοχής.
■ Ποιοι σπουδαίοι άνθρωποι έζησαν στην περιοχή.	■ Ποια προϊόντα παράγουν και τι μπορούμε να αγοράσουμε.
■ Κάποια χρήσιμα τηλέφωνα.	■ Τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται στην περιοχή.

Αν θέλεις να βοηθήσεις το Λουκά να γράψει ένα κείμενο για την εφημερίδα της τάξης, πήγαινε στη σελίδα 41 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε την **άσκηση 4**. Έπειτα κάνε τις **ασκήσεις 5** και **6** στις σελίδες 42, 43 και 44.

8

Ο Λουκάς βρήκε μέσα σε έναν τουριστικό οδηγό αυτή τη σελίδα. Μπορείς να τον βοηθήσεις να καταλάβει τι είναι; Δες τη μαζί του και απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ - ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ
ΜΕΛΙ ΘΥΜΑΡΙΣΙΟ
ΤΡΑΧΑΝΑΣ ΓΛΥΚΟΣ
ΑΓΝΟ ΛΑΔΙ
ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΑΛΛΑ
ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Τα προϊόντα μας
θα τα βρείτε
σε όλα
τα μαγαζιά
της Κεφαλονιάς.

- ☀️ Τι νομίζεις ότι είναι αυτή η σελίδα;
- ☀️ Από πού το κατάλαβες;
- ☀️ Ποιος νομίζεις ότι την έχει φτιάξει;
- ☀️ Τι θέλει να πουλήσει;
- ☀️ Πού μπορούμε να βρούμε όλα αυτά τα προϊόντα;

Φέρτε στην τάξη διαφημίσεις από περιοδικά ή εφημερίδες και διαβάστε τες όλοι μαζί. Έπειτα χωριστείτε σε ομάδες, διαλέξτε κάτι που θα θέλατε να διαφημίσετε και φτιάξτε μια διαφήμιση. Αν θέλετε, μπορείτε να βάλετε τις διαφημίσεις σας στην εφημερίδα της τάξης σας.

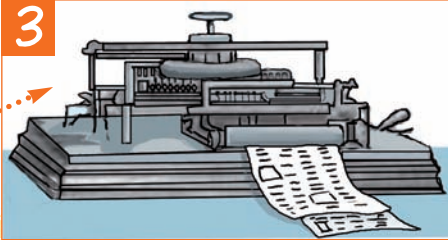
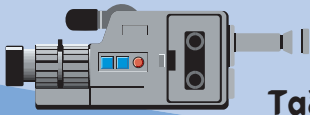
Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Τι είναι οι ειδήσεις και πώς γράφονται.
- ✓ Να γράφεις και εσύ ειδήσεις.
- ✓ Να ξεχωρίζεις το -ι του ενικού αριθμού των ουδέτερων ουσιαστικών από το -η του ενικού των θηλυκών και από το -οι του πληθυντικού των αρσενικών ουσιαστικών.
- ✓ Να φτιάχνεις μετοχές από ρήματα.
- ✓ Να φτιάχνεις λέξεις που σημαίνουν για κάτι ότι είναι πιο μεγάλο ή πιο μικρό.
- ✓ Να κλίνεις τα επίθετα σε -ος -η -ο.
- ✓ Να κλίνεις τα ρήματα σε -ώ.
- ✓ Να φτιάχνεις σύνθετες λέξεις.

Τα νέα ταξιδεύουν...

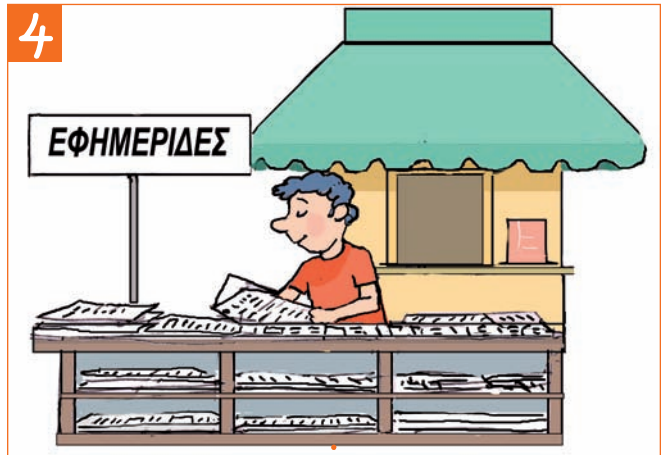
Η συνέχεια στην επόμενη σελίδα...

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΠΟΥΛΙΩΝ

Δώδεκα πουλιά πέταξαν χτες πάλι ελεύθερα. Ένας σταυραετός, ένας θαλασσαετός, ένας γύπας, δύο γερακίνες, δύο φοινικόπτερα και πέντε πελαργοί. Αυτά τα πουλιά πριν από μερικούς μήνες δεν μπορούσαν να πετάξουν. Ήταν τραυματισμένα ή δηλητηριασμένα από φυτοφάρμακα. Βρέθηκαν σε διάφορα μέρη της Ελλάδας από ανθρώπους που αγαπούν τα ζώα, και παραδόθηκαν στο Κέντρο Περιθάλψης Αγριων Ζώων στην Αίγινα. Τα φρόντισαν οι γιατροί και άλλοι εθελοντές που εργάζονται σε αυτό το κέντρο. Μόλις τα πουλιά έγιναν καλά, οι εθελοντές τα απελευθέρωσαν. Έτσι, αυτά επέστρεψαν στο φυσικό τους περιβάλλον.

...και φτάνουν σε εμάς.

1 Οι εικόνες στις προηγούμενες σελίδες δείχνουν πώς φτάνουν οι ειδήσεις σε εμάς. Παρατήρησε ξανά τις εικόνες και πες:

- ☀ Τι κάνουν οι άνθρωποι στην εικόνα 1;
- ☀ Τι κάνουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι στην **αίθουσα σύνταξης**;

- ☀ Με ποιους τρόπους μαθαίνουμε τα νέα;
- ☀ Πώς μάθαιναν τα νέα οι άνθρωποι στα παλιά τα χρόνια, όταν δεν υπήρχαν εφημερίδες ή τηλεόραση;

Γράψε στο τετράδιό σου μια φράση που να λέει τι γίνεται σε κάθε εικόνα. Μην ξεχάσεις να βάλεις στην αρχή τον αριθμό της εικόνας.

Ψάξε στο λεξικό ή ρώτησε τι σημαίνουν οι λέξεις **εθελοντής** και **περίθαψη**.
Θέλεις να τις προσθέσεις στο λεξικό σου;

Τι έκανε στα παλιά χρόνια ο **ντελάλης**;
Πρόσθεσε τη λέξη στο λεξικό σου.

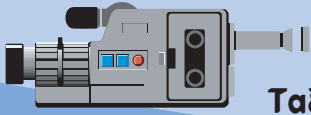

ΑΚΟΥΣΑΤΕ,
ΑΚΟΥΣΑΤΕ...

Διάβασε το άρθρο της εφημερίδας και πες:

- ☀ Ποιο είναι το νέο;
- ☀ Πώς ήταν τα πουλιά πριν από μερικούς μήνες;
- ☀ Πού βρέθηκαν τα πληγωμένα πουλιά;
- ☀ Πότε άφησαν οι εθελοντές τα πουλιά ελεύθερα;

2

Διάβασε τι έγραψαν οι εφημερίδες για την προσπάθεια νεαρών μαθητών να καθαρίσουν το δασάκι της γειτονιάς τους.

Νεαροί μαθητές αναλαμβάνουν δράση!

Για μεγάλο διάστημα οι νεαροί μαθητές έπαιζαν στο δασάκι της γειτονιάς τους πλάι στα σπυργίτια, τους κοκκινολαίμηδες, αλλά και κάθε λογής σκουπίδια. Αφού λοιπόν οι **μεγάλοι** δεν έκαναν τίποτα, αποφάσισαν να αναλάβουν οι ίδιοι δράση.

Ζήτησαν από τους γονείς τους **μεγάλες** σακούλες σκουπιδιών και γάντια και άρχισαν να μαζεύουν τα σκουπίδια. Άλλοι μάζεψαν τα

μπουκάλια, άλλοι τις σακούλες και άλλοι τα χαρτιά. Δε χρειάστηκε **μεγάλη** προσπάθεια. Κανείς δεν πίστευε στα μάτια του με το αποτέλεσμα!

Οι μικροί μαθητές κρέμασαν στην είσοδο του άλσους μια ταμπέλα με **μεγάλα** γράμματα: «ΤΟ ΔΑΣΑΚΙ ΜΑΣ ΧΑΡΙΖΕΙ ΟΞΥΓΟΝΟ. ΜΗΝ ΤΟ ΚΑΝΕΤΕ ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟ».

Αντίγραψε **στο τετράδιό σου** με πεζά γράμματα ό,τι είναι γραμμένο στην ταμπέλα που έφτιαξαν οι μαθητές και μάθε να το γράφεις **σωστά**.

Οι λέξεις του κειμένου με τα **έντονα γράμματα** έχουν τοποθετηθεί ήδη στο διπλανό πίνακα. Μπορείς να συμπληρώσεις τον πίνακα με ό,τι λείπει;